

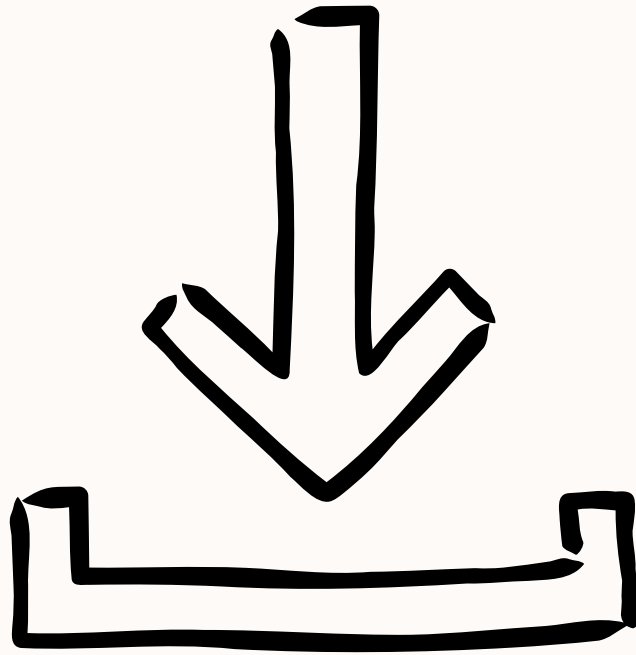
Nieuwe Onderwijs ruimte

TRAJECT WERKEN MET LEERPLEINEN *TRAINING EN BEGELEIDING*

Jullie hebben als school gekozen voor leerpleinen of een vergelijkbaar concept, zoals units, domeinen, leerhuizen of huiskamers. Of jullie onderzoeken nog of leerpleinen passen bij jullie visie en kernwaarden. Misschien werken jullie al langer met leerpleinen en zoeken jullie naar een nieuwe impuls.

Leerlingen die eigenaarschap ervaren, vakoverstijgende opdrachten, samenwerking in projecten, zelfstandigheid en het maken van eigen keuzes: dit zijn krachtige redenen om met leerpleinen te starten. Deze mooie uitgangspunten kunnen leiden tot onderwijs waarin leerlingen zich gezien voelen en tot bloei komen. In de praktijk vraagt dit wel om goede afstemming op meerdere gebieden.

Schoolteams en docententeams kunnen worstelen met de uitvoering van het werken op leerpleinen. De oplossing wordt dan snel gezocht in meer traditionele onderwijsvormen. Maar dit is niet nodig. Door goed na te denken over de verschillende ingrediënten voor onderwijs op leerpleinen en hier vorm aan te geven, komt het werken op leerpleinen goed van de grond.

Wat kun je verwachten?

In twaalf bijeenkomsten ondersteunt Nieuwe Onderwijsruimte jullie docententeams, school en schoolleiding bij het onderzoeken en uitwerken van zes ingrediënten die onderwijs op leerpleinen tot een succes maken. Deze ingrediënten zijn gebaseerd op theorie over pedagogiek en didactiek, kennis over samenwerken in teams en praktijkervaringen van andere scholen met leerpleinen.

Het werken met leerpleinen of het aanpassen van de huidige praktijk vraagt ook om verandering. De schoolleiding en werkgroep worden begeleid bij dit veranderproces en bij het leiding geven aan verandering.

HET FUNDAMENT

Pedagogiek als basis – Waarom en waartoe kiezen jullie als school voor leerpleinen? Welke visie op leren en ontwikkelen hanteren jullie? Het waarom en waartoe zijn de rode draad voor het vormgeven van jullie onderwijs.

EIGENAARSCHAP VAN LERAREN

Teams als bouwsteen – Welke architectuur kiezen jullie voor de organisatie van jullie leerpleinen? Hoe zorgen jullie dat teams zicht op leerlingen hebben en samen het onderwijs vormgeven?

Teamteachen – Hoe benutten leraren elkaars kwaliteiten optimaal? Hoe zijn jullie gezamenlijk verantwoordelijk voor leerlingen en wat is daarvoor nodig?

DE VLOER OP

Vloermanagement – Hoe ben je niet alleen leraar maar ook mens op een leerplein? Hoe begeleid je leerlingen samen met collega's? Welke blauwdruk is nodig om grote groepen leerlingen op het leerplein tot leren te brengen?

EIGENAARSCHAP VAN LEERLINGEN

Het begeleiden van eigenaarschap – Hoe leren leerlingen eigenaar te zijn van hun leerproces? Welke rollen en begeleiding zijn daarvoor nodig?

Onderwijsontwerp – Welk onderwijs past goed bij leerpleinen? Welke voorwaarden zijn er voor onderwijs op leerpleinen?

Elk ingrediënt draagt bij aan een goede afstemming voor onderwijs op leerpleinen. Samen onderzoeken we welke ingrediënten meer en welke minder aandacht nodig hebben op jouw school.

Wat leveren training en begeleiding rond leerpleinen op?

Visie en dagelijks handelen in samenhang

- De visie en ambitie van de school worden vertaald naar concreet en herkenbaar handelen op de leerpleinen.
- Teams ontwikkelen gedeelde beelden van onderwijs op leerpleinen, zichtbaar in keuzes, routines en onderwijsontwerp.

Professionele samenwerking en teamteaching

- Docenten ervaren het werken op leerpleinen als een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Teams werken met effectieve samenwerkingsstructuren, waaronder teamteaching, voor- en nabespreking en gezamenlijke afstemming.
- De samenwerking binnen en tussen teams wordt verdiept en geprofessionaliseerd.

Samen begeleiden op het leerplein

- Docenten ontwikkelen vaardigheden in vloermanagement, begeleiden en coachen van leerlingen in open leeromgevingen.
- Docenten handelen vanuit gedeelde pedagogische en didactische uitgangspunten.

Begeleiden van eigenaarschap bij leerlingen

- Docenten beschikken over concrete handvatten om leerlingen te begeleiden in eigenaarschap en zelfsturing.
- Er ontstaat een bewuste balans tussen structuur, sturen en loslaten.

Onderwijsontwerp dat past bij leerpleinen

- Docenten zetten stappen in het gezamenlijk ontwerpen van onderwijs dat past bij werken op leerpleinen.
- Teams ontwikkelen samenhangend (en waar passend vakoverstijgend) onderwijs dat aansluit bij de visie van de school.

Leiderschap en eigenaarschap in de organisatie

- Schoolleiders krijgen handvatten om leiding te geven aan eigenaarschap van leraren en teams.
- Leidinggevenden stimuleren en ondersteunen initiatief, professionele ruimte en verantwoordelijkheid.
- Er ontstaat een cultuur waarin bemoedigen, waarderen en professionaliseren centraal staan.

Programmaoverzicht

Een programma bestaat uit twaalf dagdelen, verdeeld over het hele team, een eventuele werkgroep en de schoolleiding. Zowel tijdens als tussen de bijeenkomsten werken jullie aan de ingrediënten voor onderwijs op leerpleinen. Uiteindelijk hebben jullie meerdere prototypes ontwikkeld, waaronder routines en uitgewerkte werk- en begeleidingsvormen.

De opbouw van het programma:

1. Startbijeenkomst (schoolleiding + werkgroep)

Kennismaking, inventariseren wensen en huidige situatie (A) in kaart brengen.

2. De ingrediënten (hele team)

Introductie van de 6 ingrediënten, verbinden van hart en praktijk, eerste reflectie op visie.

3. Visie en toekomst (schoolleiding + werkgroep)

Huidige situatie (A) versus gewenste situatie (B), pedagogische en didactische uitgangspunten expliciet maken.

4. Ontwerpcriteria (hele team)

Eerste ontwerpcriteria opstellen voor onderwijs op het leerplein. Inleven in de doelgroep en de mogelijkheden.

5. Eigenaarschap in lerarenteams 1 (schoolleiding)

Verkennen wat eigenaarschap vraagt van leiders, reflectie op eigen rol.

6. Prototypes (werkgroep of hele team)

Eerste prototypes uitwerken: samenwerking, vloermanagement, onderwijsontwerp.

7. Verandering (werkgroep)

Obstakels en weerstand herkennen, interventies verkennen, systemisch inzicht ontwikkelen.

8. Prototypes 2 (hele team)

Prototypes uitproberen, evalueren, bijstellen en nieuwe ideeën uitwerken.

9. Eigenaarschap in lerarenteams 2 (schoolleiding)

Verdieping: eigenaarschap van leraren versterken, reflectie op implementatie.

10. Onderwijsontwerp (hele team)

Vakoverstijgend onderwijs ontwerpen, leerlijnen integreren, concrete afspraken maken.

11. Samenwerken en vloermanagement (hele team)

Praktische werkvormen voor vloermanagement, gezamenlijke verantwoordelijkheid en teamteachen.

12. Afronding (hele team)

Terugblik, successen vieren, plan voor borging en kwaliteitsbewaking, evaluatie.

Een aanpak op maat

Elke traject wordt afgestemd op de specifieke behoeften en doelen van de school. In samenspraak bekijken we wat er nodig is om het beste resultaat te behalen, rekening houdend met de context, uitdagingen en wensen van de school. Zo zorgen we voor dat de begeleiding aansluit bij de praktijk en maximale impact heeft. Dat betekent dat het mogelijk is om te variëren in het aantal bijeenkomsten. Ook kan de inhoud naar wens aangepast worden. Studiemateriaal wordt door de trainer aangeleverd.

Aanmelden en meer informatie

Zijn jullie klaar om het werken met leerpleinen tot een succes te maken en het eigenaarschap van jullie leerlingen te vergroten? Meld je dan aan voor dit traject! Voor meer informatie kun je contact opnemen met Rianne Neering [**nieuweonderwijsruimte@gmail.com**](mailto:nieuweonderwijsruimte@gmail.com).

Wil je je alvast verdiepen in het thema?

In 2021 brachten Tjitske Bergsma en ik het boek *Nieuwe Onderwijsruimte, creëer eigenaarschap met onderwijs in units, leerpleinen of domeinen* uit. Het boek is te bestellen via de (online) boekhandel.